

L'incert futur de la UCE

La Universitat Catalana d'Estiu passa un moment decisiu que en determinarà el futur. Sobre l'oferta universitària estival hi ha tot d'opinions, i no totes coincideixen.

Aquest estiu, un any més i ja en fa vint-i-sis, Prada de Conflent acollirà els cursos de la Universitat Catalana d'Estiu. Les velles instal·lacions del Liceu Renouvier, per alguns ja insuficients però per altres inamovibles, seran del 18 al 26 d'agost la seu de la principal oferta universitària estival catalana.

Tot i la seva llarga vida, la UCE sempre ha anat envoltada d'un cert aire de provisionalitat, producte de la seva manca de recursos i del difícil equilibri que manté amb les institucions. La fase resistencial, viscuda sota el franquisme, no ha donat pas a una fase normalitzada, segurament perquè el dèbil i complicat ordit institucional dels Països Catalans tampoc no ho permet. Però és que la UCE tampoc no ha aconseguit mai encara una plena i satisfactòria normalitat acadèmica, tot i els esforços que des del primer dia han anat fent els successius equips rectors. La implicació de les universitats catalanes dins el Patronat de la UCE no s'aconseguí fins al 1985, i tot i així, la participació dels rectors ha estat més aviat escassa.

Aprofitant aquesta provisionalitat, diversos interessos contraposats han aparegut les darreres setmanes a la llum pública, proferint missatges contradictoris sobre models d'universitats catalanes d'estiu diferents i sovint contraposades. Aquest fet ha creat una notable confusió i ha disparat l'alarma entre els responsables de la UCE. Aquests responsables temen que, amb l'excusa de la reordenació de l'oferta universitària estival, la UCE de Prada no passi a segon lloc o, simplement, no intentin fer-la desaparèixer del mapa ofegant-la econòmicament o desviant l'oferta acadèmica a universitats d'estiu de nova creació. Sobre la taula s'enfronten tres models d'universitat d'estiu. El primer, el que ja existeix, la Universitat Catalana d'Estiu, d'àmbit de

Països Catalans. Aquest model vol ser potenciat pels seus responsables, millorant l'oferta acadèmica amb més implicació de les universitats i estudiant-ne l'extensió geogràfica a tot el país. El segon model, és el que defensa la Direcció General d'Universitats de la Generalitat de Catalunya, que es basa en la creació d'una universitat d'estiu catalana, d'àmbit del Principat, a base de potenciar l'oferta d'estiu dispersa existent en aquest àmbit. I el tercer, tot i que sense gaire ressò, és el que impulsa la Universidad Internacional Menéndez y Pelayo a través del seu rector, Ernest Lluch. Lluch va insinuar a Barcelona que seria favorable a la creació d'una universitat, sucursal catalana de la UIMP, a base d'incrementar els cursos que aquesta universitat espanyola fa ja a Barcelona, en col·laboració amb la UB. Naturalment, aquest últim model no és ben vist ni per la Generalitat ni pels responsables de la UCE. Pel director general d'Universitats, Ramon Pla, "els acords puntuals que pugui establir la UIMP —quant als acords que manté amb la UB— no són la fórmula que Catalunya necessita per a desenvolupar els seus propis cursos d'estiu". Pel director general "ja existeixen moltes iniciatives d'estudis en el període d'estiu que no gaudeixen del mateix ressò que té la UIMP, tot i tenir continguts tant o més interessants" i el que cal fer "és potenciar de forma coordinada tot allò que ja existeix". Pels responsables de la UCE, la UIMP és una institució estranya al mapa universitari català, i rebutgen les comparacions perquè mentre la UCE ofereix 114 cursos, la UIMP es limita a fer-ne 19 al Principat.

Liquidar la UCE. Els actuals responsables de la UCE tampoc no veuen bé el model que impulsa la Generalitat de Catalunya via la Direcció General d'Universitats, perquè consideren que més tard o més d'hora serà la desaparició de la UCE. Ramon Pla, tot i reconèixer "el gran valor que històricament ha tingut la UCE" considera que el futur de la

La Universitat Catalana d'Estiu obrirà les portes als rectors de les universitats del Països Catalans. El dia 18 d'agost tots els rectors discutiran la viabilitat de la UCE. Les universitats han participat poc en la UCE. Per això, el BEI vol involucrar els rectors en el Patronat de la Universitat.

universitat de Prada “depèn directament dels seus responsables” i considera que “hauria de tendir progressivament a un autofinançament”, tot i que actualment la UCE rep ajudes de la Generalitat. A més, el director general d'Universitats afegeix que “la Universitat d'Estiu del futur que ha de coordinar les iniciatives de les universitats catalanes haurà de tenir un altre plantejament perquè respon a necessitats i objectius diferents”. La voluntat de situar aquesta universitat d'estiu al Principat és deguda, segons Pla, a “limitacions jurídiques”. L'enfrontament entre l'actual equip rector de la UCE i el director general d'Universitats és manifest. Responsables de la universitat han assegurat a aquesta revista que Ramon Pla té “recels” envers la universitat. Amb tot, el comissionat d'Universitats té assignada una partida d'ajut a la UCE i diversos departaments de la Generalitat de Catalunya subvencionen les activitats

de Prada. Les partides més importants, segons fonts de la UCE, sorgeixen dels departaments de Presidència, amb un capítol especial de la Secretaria General de Joventut, de Cultura i d'Ensenyament. Segons que ha pogut saber EL TEMPS, la UCE considera positiva la col·laboració de la Generalitat en la seva globalitat, exceptuades algunes actituds personals. “Políticament, la Generalitat hi juga, malgrat les reticències d'alguns responsables”, afirma un membre de l'equip rector. En contraposició, també assenyalen actituds favorables a la UCE d'alguns membres destacats del Govern, com és el cas de Joan Vallvé, fins fa poc comissionat d'Actuacions Exteriors i recentment elegit eurodiputat, del qual afirmen que “va fer moltes gestions per la UCE, com ara desplaçar-se a Prada per parlar amb els batlles de la comarca”.

Fins ara els rectors de les universitats catalanes han restat al marge, tant de les dificul-

tats institucionals, com de l'organització acadèmica de la UCE. Enguany, tornaran a fer-se a Prada seminaris organitzats per gairebé la totalitat de les universitats dels Països Catalans. Les vuit universitats del Principat, dues del País Valencià (la Jaume I de Castelló i la de València), la de les Illes i la de Perpinyà faran un seminari entre el 18 i el 26 d'agost al Liceu Renouvier. Només la Politècnica de València i la Universitat d'Alacant no han concretat cap mena d'activitat. Malgrat aquests seminaris, i malgrat que des del 1985 formen part del Patronat, la implicació de les universitats dels Països Catalans en l'organització de la UCE i en el disseny de l'oferta acadèmica és encara inferior a la que l'equip rector desitjaria.

El paper del BEI. Ara això pot canviar. La irrupció del Bloc d'Estudiants Independentistes (BEI) com a força estudiantil predominant en bona part de les universitats del Principat i present també a les Illes pot ajudar a acostar els rectors al Patronat de la UCE. El motor d'aquesta operació és la Universitat de Barcelona. El seu rector, Antoni Caparrós, va ser escollit, entre altres, amb els vots del BEI, que li eren decisius per poder gaudir de majoria al claustre de la UB. El BEI, a canvi del seu suport, rebia de Caparrós l'acceptació de tota una sèrie de mesures, i entre elles, el compromís com a rector d'impulsar la Universitat Catalana d'Estiu. "Amb majúscules", com recorden els dirigents del BEI. L'objectiu del BEI és aconseguir que totes les universitats catalanes "s'involucrin dins la UCE", explica el seu portaveu, Cesc Iglésias, "per aconseguir una autèntica universitat nacional dels Països Catalans". El BEI actua coordinadament amb l'actual equip rector de la UCE i entre les línies de treball que s'ha marcat hi ha la d'aconseguir que els crèdits de lliure elecció de les carreres universitàries es puguin fer en part als cursos de Prada.

Paral·lelament, el BEI també ha començat a treballar conjuntament amb el rector de la UB per iniciar la coordinació, fins ara més que esporàdica, entre les universitats dels Països Catalans. Aquesta coordinació i la manera d'involucrar les universitats en el Pa-

Antoni Caparrós, rector de la UB. Caparrós ha deixat clar que "no hi ha cap desconfiança envers Prada".

tronat de la UCE ha estat estudiada en unes reunions prèvies celebrades a la UB, a què han assistit, a més d'Antoni Caparrós, Josep Castells, dirigent del BEI, Jaume Vernet, degà de Dret de la Universitat Rovira i Virgili, Antoni Mirambell, delegat del rector per la Reforma Estudiantil, i Josep Maria Pons, delegat del rector per la Normalització Lingüística. La primera concreció de l'equip de Caparrós ha estat de posar-se en contacte amb el rector de la Universitat de les Illes Balears, Nadal Batle, i organitzar una trobada de rectors d'universitats dels Països Catalans a primers de juliol a Palma, previsiblement el dia 7 o 8. En paraules de Caparrós, "a Palma analitzarem quin model d'universitat d'estiu necessitem. Encara no és madur, es plantejarà la discussió i s'analitzaran els problemes seguint una línia de treball d'ampliació de l'oferta existent, coordinació i unitat". El rector de la UB ha deixat clar que "no hi ha cap desconfiança envers Prada, sabem el que significa i qualsevol que sigui el model que es decideixi sempre considerarà Prada dins el projecte". L'única opció que sembla exclosa de la discussió és el model proposat per la UIMP, perquè, segons Caparrós, "volem fer un projecte nostre, sense que sigui condicionat i ha de tenir caràcter català".

Per continuar la discussió la mateixa Universitat Catalana d'Estiu ha obert les seves portes el 18 d'agost a tots els rectors perquè s'hi reunixin. La voluntat de l'equip rector és que a Prada es plantegin tots els problemes, s'analitzi la viabilitat de la universitat, el seu sentit, "fins i tot la seva desaparició". Els organitzadors només hi posaran el marc i no intervindran en l'ordre del dia de la reunió. El que volen aconseguir és que es parli de la viabilitat de la UCE, i que si s'acorda que ha d'existir, que els rectors se'n facin responsables. Sembla que hi ha un pre-consens, en què coincideixen l'equip rector de la UCE, els rectors i el BEI, que el model de futur més desitjable està a mantenir els cursos de Prada a l'agost com a nucli principal de la UCE, a millorar l'oferta acadèmica i a estendre geogràficament la universitat mitjançant seminaris que es desenvoluparien als diversos campus dels Països Catalans.

Pere Martí